

WAT je

MOET

DOEN

als je met weet wat f het worden
als je geen twijfelings- over hebt
als je het maar niet maar gaat
als je (SUPER) bent
als je een arabia taal wilt leren
als je f maar niet leuk vindt
als f moet maar f

als

JE

OVER

een

NIJLPAARD

8+

struikelt

*Heb je nog geen lievelingsdier?
Struikel je wel eens over een nijlpaard?
Moet je midden in de nacht plassen maar is het koud en bevroren je
tenen?*

Op al deze vragen biedt **auteur Edward van de Vendel** een antwoord in zijn dichtbundel 'Wat je moet doen als je over een nijlpaard struikelt'.

Deze gedichten vormen het vertrekpunt voor **theatermakers Anke Verschueren** en **Jelle Marteel**. Zij vertalen de speelse poëzie naar een intieme theatervoorstelling voor een jong publiek. In de hoop dat deze gedichten antwoorden bieden op een aantal prangende levensvragen. Want wat moet je doen als je opa steeds meer vergeet? Of als je je naam niet mooi vindt?

In de voorstelling wordt de Wat-Je-Moet-Doen Helpdesk in het leven geroepen. Twee sympathieke medewerkers beantwoorden telefoontjes, mails en ook vragen uit het publiek. Via de muzikale en absurde gedichten gaan ze op zoek naar antwoorden. Want wat moet je doen als je niet weet wat je moet worden?

Het zijn vragen die een grote impact hebben op kinderen. De theatermakers van **Kleinood** geloven dat poëzie de sleutel is die antwoorden kan ontgrendelen.

CREDITS

VAN/MET Anke Verschueren & Jelle Marteel
COACHING Peter Seynaeve
DECOR Studio Kuurjeus
TECHNIEK Jens Paeyeneers
AFFICHE Jenny Stieglitz
FOTO'S Wim Hermans

De voorstelling werkt het best als je er vooraf nog niet teveel over vertelt. Uiteraard kan je even de korte inhoud schetsen (zie hierboven). Als **inleiding** kan je in de klas het onderstaande gedicht van Edward van de Vendel voorlezen (**SPOILER** dit komt alvast niet voor in de voorstelling zelf!).

WAT JE MOET DOEN ALS JE OVER EEN NIJLPAARD STRUIKELT

TEKST Edward van de Vendel
ILLUSTRATIE Martijn van der Linden

*Allereerst:
sorry zeggen.
Daarna:
met jezelf overleggen
hoe je hem terug gaat laten
struikelen.
Pfah.
Alsof dikhuiden de enigen zijn
die hun gewicht mogen
gebruikelen!
Ik zou als ik jou was
alle zoetigheid in huis
tevoorschijn proberen te
duikelen:
alle slagroom en snoep,
in alle kannen en kruimelen,
en dat opeten,
opeten
om dan, met opbollende billen
en uitpuilende buikelen,
elk nijlpaard dat in de weg loopt
ondersteboven
te duikelen*

Vraag gerust eens aan de kinderen:

**WAT ZOUDEN JULLIE DOEN
ALS JE OVER EEN NIJLPAARD
STRUIKELT?**

Na de voorstelling is het tijd om aan de slag te gaan met de meningen en indrukken van de leerlingen. In deze lesmap vind je tal van **lesideeën**, gaande van een goed gesprek tot meerdere creatieve ideeën.

De verwerking hoeft niet onmiddellijk te gebeuren of na één les klaar te zijn. In deze map voorzien we voldoende materiaal om meerdere lessen in te vullen. Aan jou de keuze om te selecteren en te combineren.

Veel plezier!

KLASGESPREK

Een voorstelling zorgt voor heel wat indrukken en meningen. Laat de leerlingen ventileren. Zo kunnen ze enerzijds **verwoorden** waarom ze iets vonden en anderzijds **luisteren** ze naar de argumenten van andere leerlingen. Zorg voor een leuke en veilige sfeer, waarbij iedereen zijn mening mag verwoorden. Er is dan geen goed of slecht antwoord.

OVER DE VOORSTELLING ZELF

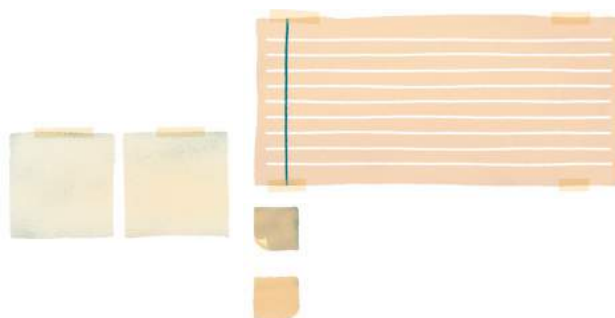
- *Probeer in één woord te zeggen wat je van de voorstelling vond. Waarom?*
- *Welk moment sprak je het meest aan?*
- *Wat vond je minder leuk en waarom?*
- *Welke scène was voor jou het spannendst?*
- *Waarmee heb je het hardst gelachen?*
- *Heb je je ook verdrietig gevoeld?*

UIT DE VOORSTELLING

WAT JE MOET DOEN ALS JE ZELF EEN VRAAG HEBT?

Welke vraag zouden de leerlingen zelf willen stellen aan de Wat-Je-Moet-Doen-helppdesk? Met welke problemen worstelen ze, in welke situaties weten zij niet wat ze moeten doen?

OPDRACHT Daag de leerlingen uit om op zoek te gaan naar specifieke situaties, oefen om hun vraag zo concreet en helder mogelijk te verwoorden. Hoe gekker de vraag, hoe beter. Leerlingen kunnen helemaal losgaan in absurde vragen die ze al lang wilden stellen. Probeer ervoor te zorgen dat ze nog niet met het antwoord bezig zijn, maar alleen focussen op het **bedenken en verwoorden van vragen**. Maak van alle vragen een lange vragenlijst, die een mooi plekje kan krijgen in de klas.

CREATIEF AAN DE SLAG

GEDICHTEN

Wat viel er op aan de antwoorden die Jelle en Anke in de voorstelling boden?

Juist ja, het waren allemaal gedichten.
Waarom kan je een gedicht herkennen?

• Bijzondere/gekke/mooie woorden

In gedichten heeft de taal vrij spel. Er komen dan ook vaak speciale woorden in voor, die je in het dagelijkse leven misschien niet zo vaak gebruikt.

Schrijf deze woorden op het bord en laat de kinderen een verbinding maken, gelinkt aan de voorstelling:

oudetantehorde •

• moeder

SLANGEAUGURK •

• komkommer

SCHRAGEN •

• lievelingsdier

POEDOE •

• iemand die je niet zo goed kende

OPDRACHT Bij dichters - dat zijn de mensen die gedichten schrijven - ploppen die woorden soms zomaar op in hun hoofd. Maar! Het bedenken van zulke woorden kan je ook trainen, bijvoorbeeld door een **lange woordenslang** te maken.

Concentratie!

Hier gaan we...

De leerkracht begint met een woord.
De eerste leerling in de rij zegt het eerste woord dat bij hem/haar/hen opkomt, zo snel mogelijk. Daarna is de volgende leerling aan de beurt. Enzovoort, tot je ergens helemaal anders uitkomt dan waar je begonnen bent. En dan? Dan begin je gewoon lekker opnieuw!

(DIT IS EDWARD VAN DE VENDEL!)

• Rijm

In gedichten is het vaak zo dat de dichtregels rijmen op elkaar.
Wat is rijm precies?

Rijm krijg je wanneer twee woorden aan het einde precies hetzelfde klinken.

Moet je dat even laten bezinken?
Of geloof je me zonder verpinken?

OPDRACHT Ook rijm kan je trainen! Dat doe je door een zo lang mogelijke **rijmslang** te maken. De leerkracht begint met een woord en de leerlingen zeggen om de beurt een woord dat erop rijmt. Kies drie woorden uit als startpunt, bijvoorbeeld: 'wat', 'moet' en 'doen'. Met welk woord kun je de allerlangste rijmslang maken?

Een stapje moeilijker: kan je ook een rijmslang maken met de woorden 'nijlpaard', 'schragen' en 'slangeaugurk'?

WIST JE DAT In het Nederlands is er ook een woord dat geen énkél rijmwoord heeft.
Kunnen jullie ontdekken welk?

TIP Het is een seizoen.

TIP 2 De blaadjes vallen van de bomen.
(Herfst)

SAMEN EEN ANTWOORD SCHRIJVEN

in dichtvorm natuurlijk!

OPDRACHT Nu de taalspielen zijn opgewarmd is het tijd om zelf aan de slag te gaan. De klas neemt even de plaats in van de Wat-Je-Moet-Doen-Helpdesk. Samen gaan jullie een **antwoord schrijven** op één van de vragen uit de vragenlijst van het klasgesprek. Met een stemming wordt er beslist welke vraag jullie samen willen beantwoorden met een gedicht.

STAP 1 Schrijf de vraag op het bord, met voldoende lege ruimte rond.

STAP 2 Brainstormtijd! Welke woorden kan jij bedenken die bij deze vraag horen? Probeer er zo veel mogelijk op het bord te schrijven.

STAP 3 Schrijf onder elk woord uit de vorige stap een ander woord dat erop rijmt.

STAP 4 Nu pas is het tijd om concrete antwoorden te bedenken voor de vraag die op het bord staat. Probeer ook hier in stapjes te werken. We zoeken samen naar een eerste zin.

STAP 5 Laat je inspireren door de woorden op het bord en knutsel samen een gedicht in elkaar van zo'n 8 à 10 regels!

Hoe gekker, hoe beter!

UIT DE VOORSTELLING

HET 'WAT JE MOET DOEN ALS JE NIET WEET WAT JE WILT WORDEN?'- KLANKBAD

Wat je moet doen als je niet weet wat je wilt worden? Deze vraag werd gesteld in de voorstelling. Welk antwoord gaf de Wat-Je-Moet-Doen-Helpdesk hierop? Maar vooral: hoe deden ze dat?

Word buschauffeur! Oftewel: bussufu. Jelle en Anke maakten bij het brengen van het antwoord-gedicht heel veel geluiden. Herinner jij je ze nog? (claxon, piep-deuren).

OPDRACHT Weet jij al wat je later wil worden? De kinderen mogen hun eigen antwoord goed in hun hoofd houden, maar nog niet luidop uitspreken, niemand mag het weten. In de plaats daarvan mogen ze nadenken over een geluid dat bij hun droom'beroep' (tussen aanhalingstekens, want het hoeft geen beroep te zijn!) hoort. Wanneer iedereen iets bedacht heeft, begint er een spannend raadspelletje.

Om de beurt mogen de leerlingen het **geluid nabootsen** dat ze hebben bedacht. Het is aan de anderen om te raden wat de leerling in kwestie later wil worden.

Wanneer iedereen aan de beurt is geweest, maken we samen een 'Wat wij later willen worden'-**klankbad**. De leerkracht is de dirigent, duid om de beurt aan wie zijn/haar/hun geluid mag maken. Soms één iemand, soms meerdere mensen tegelijk, soms iedereen, soms heel luid, soms heel stil.

Wil er één van de leerlingen misschien ook even dirigent spelen?

HET 'WAT JE MOET DOEN ALS JE JE NAAM NIET MOOI VINDT'-NAAMKAARTJE

OPDRACHT Wat vind jij eigenlijk echt van je naam? Zou je voor één dag een andere naam willen hebben? Goed nieuws, dat mag! Al moet je daarvoor natuurlijk eerst een **naamkaartje** knutselen.

Welke naam kies je en waarom? Het hoeft geen 'typische' naam te zijn. Misschien wil jij wel graag een dagje als 'pannenkoek' of 'dorito' door het leven gaan?

Welke kleur moet je naamkaartje hebben? Hoe ga je het versieren?

Ga aan de slag, knutsel erop los, zet je kaartje op je bank en laat de leerkracht een hele dag lekker zweten op al die nieuwe namen :-)

EXTRA

Het gedicht 'Wat je moet doen als je een andere taal wil leren' is ook heel fijn om in de klas mee aan de slag te gaan. We zetten de tekst hieronder integraal, zodat iedereen kan leren hoe je in het Noors met een komkommer moet praten.

WAT JE MOET DOE ALS JE EEN ANDERE TAAL WILT LEREN

*Ik spreek een beetje Noors.
Maar roep nou niet: 'Wat knap!'
want ik leer het jou hier ook -
in een stap
of vier.
Veel plezier.*

*Stap één:
de woorden van de Noren
wijken over het algemeen
maar weinig af
van die uit onze taal.
Zo klinken bijvoorbeeld hun v's
allemaal
als onze w.
Dus: vil is 'wil'.
Piepklein verschil.
En bij en (dat is ons lidwoord
'een')
scheelt het één letter e.
Of: med.
Dat betekent 'met',
en je spreekt het uit als 'mee'.
Zie je?
Zelfde idee.*

*Stap twee:
IK.
Ja, dat is even schrikken,
want het Noorse woord voor 'ik'
is 'jij'.
Wat? Echt waar?
Ja, het lijkt raar,
maar het is zoals ik het zeg.
Al schrijf je het anders,
je schrijft het als jeg.
Maar je spreekt het dus uit als 'jij'
Zoals jeg al zei.*

*Stap drie.
Nu begint de idioterie.
Het Noorse woord voor 'praten'
is snakke.
Dat klinkt een beetje zoals
smakken,
maar vergeet dat.
Praten = snakke.
Weet dat.*

*Stap vier.
Even denken, op welke manier
leg ik dit nu weer uit?
We gaan het hebben over
groente & fruit:
over een slangeaugurk
om precies te wezen.
Dit Noorse woord
laat zich in twee delen lezen:
augurk = augurk
en slange = slang,
en nu snap je misschien allang
dat het hier om een komkommer
gaat.
Je hoeft het alleen maar voor je
te zien:
een augurkje in megaformaat.*

*Mooi toch?
En als je al deze stappen
combineert
heb je een vreemde taal geleerd.
Roep het vandaag nog
in Oslo door de straten:
Jeg vil snakke med en
slangeaugurk!
Jeg vil snakke med en
slangeaugurk!
En de Noren krijgen dan vanzelf
in de gaten
dat jij supergraaf
met een komkommer wilt praten.*

VERBEELDING

Stoelen en banken mogen even opzij...
Kijk goed naar deze foto's:

Jullie herkennen waarschijnlijk beelden uit de voorstelling 'Wat je moet doen als je over een nijlpaard struikelt'.

OPDRACHT Deel de klas op in groepjes van 3 à 4 kinderen. Per foto maakt een groepje samen een '**tableau vivant**'. Dat is frans voor 'levend schilderij', daarin vormen de kinderen in stilstand het beeld vanop de foto. Sommige kinderen mogen de acteurs naspelen, anderen mogen objecten vormgeven. Het is de bedoeling dat ze dit beeld 5 seconden laten zien aan de rest van de klas.

Als extra opdracht mag elk groepje verzinnen hoe het met dit beeld verder gaat. Alsof je in een stripverhaal het volgende prentje ziet. Hoe zou dit beeld er dan uitzien? Laat ook deze eigen creatie zien aan de rest van de klas.

En vergeet zeker niet een applaus te geven!

Dank voor het volgen van deze lesmap.
De resultaten van de opdrachten en feedback mag je altijd mailen naar jelle@theaterkleinood.be.